

**Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza
w Przemyślu**

**Przedmiotowy system oceniania z biologii
w roku szkolnym 2018/2019**

**Opracowała : Elżbieta Pietrusiak
nauczyciel biologii**

I. Przedmiotowy system oceniania z biologii ma na celu:

1. rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
2. poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z biologii i postępach w tym zakresie,
3. pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym,
4. motywowanie ucznia do dalszej pracy,
5. przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
6. dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.
7. Dokonanie klasyfikacji półrocznej i końcoworocznej ucznia.

II. Założenia ogólne.

1. Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności określone podstawą programową oraz postawa ucznia i jego aktywność.
2. Wykaz wiadomości i umiejętności jest podany do wiadomości uczniów.
3. Ocenianie jest systematyczne, jawne, obiektywne i zgodne z wymaganiami programowymi.
4. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

dłuższe lub krótkie wypowiedzi ustne

wypowiedzi pisemne

wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej :

prace dodatkowe:

- samodzielnie opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, opracowane przez ucznia ze zrozumieniem, a nie wydrukowane z internetu
- plansze, rysunki, modele, okazy wzbogacające zbiory, zielniki,
- działania na rzecz środowiska np., zbiórka surowców wtórnych,
- udział w konkursach biologicznych, ekologicznych i interdyscyplinarnych

prowadzenie zeszytu przedmiotowego/ zeszytu ćwiczeń

umiejętności doskonalone w domu (praca domowa)

udział w konkursach przedmiotowych

udział w projektach edukacyjnych.

5. Stosuje się skalę ocen od 1 do 6.
6. Warunkiem otrzymania oceny celującej w wyniku klasyfikacji śródrocznej lub końcoworocznej jest uzyskanie średniej wszystkich ocen otrzymanych przez ucznia w danym półroczu lub roku szkolnym powyżej 5,59 lub znaczące osiągnięcia w konkursach przedmiotowych lub interdyscyplinarnych.
7. Uczeń, który otrzyma ocenę niedostateczną za I półrocze, ma obowiązek zaliczenia materiału przed nauczycielem w terminie do końca marca w formie ustalonej przez nauczyciela.

III. Sposoby sprawdzania i oceniania wiadomości i umiejętności uczniów.

1. Dłuższe lub krótkie wypowiedzi ustne :

- uczeń powinien otrzymać co najmniej jedną ocenę w semestrze, brana będzie pod uwagę np.: wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie procesów biologicznych, umiejętność wnioskowania przyczynowo-skutkowego itp. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z **dwóch** ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.
- uczeń może poprawić ocenę na swoją prośbę w terminie 7 dni od dnia otrzymania oceny.

2. Wypowiedzi pisemne :

- kartkówki obejmujące materiał z **dwóch** ostatnich lekcji, trwające nie dłużej niż 15 minut .Nauczyciel może przeprowadzić takie sprawdzenie wiadomości, zapowiedziane jedną lekcją wcześniej, w celu określenia stopnia opanowania wiadomości i umiejętności wymagających dalszej pracy .
- sprawdziany (testy) podsumowujące poszczególne działy - zapowiedziane, co najmniej tydzień wcześniej.
- nauczyciel jest zobowiązany ocenić pracę ucznia w ciągu tygodnia
- uczeń może poprawić ocenę z prac pisemnych na swoją prośbę w dniu uzgodnionym z nauczycielem , w terminie 7 dni od dnia otrzymania oceny z kartkówki lub 14 dni w przypadku oceny ze sprawdzianu całogodzinnego.
- uczeń **jest zobowiązany** poprawić ocenę niedostateczną ze sprawdzianu po całym dziale w dniu uzgodnionym z nauczycielem, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny.
- uczeń może poprawić ocenę tylko jeden raz.
- nauczyciel wpisuje do dziennika obydwie oceny uzyskane przez ucznia.
- uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły po dłuższej min. 1-tygodniowej usprawiedliwionej nieobecności, lub na najbliższej lekcji - po krótkiej nieobecności.

3. Wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej:

- krótkie wypowiedzi na lekcji,
- praca w grupie,
- prowadzenie obserwacji,
- wykonywanie doświadczeń

Praca na lekcji będzie oceniana za pomocą plusów i minusów w zeszycie nauczyciela, które zostaną następnie przeliczone na oceny i wpisane do dziennika. Cztery znaki „ + „, są równoważne jednej ocenie „bardzo dobry”. Każdy „ - „, w ciągu 4 znaków obniża ocenę o jeden stopień. Jeżeli uzyska cztery minusy otrzymuje ocenę niedostateczną. W przypadku dużego wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

4. Prace dodatkowe : będą oceniane w skali celujący - bardzo dobry - dobry lub za pomocą plusów analogicznie jak za wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji, w zależności od nakładu pracy, staranności, poprawności merytorycznej i umiejętności zaprezentowania jej. Za odczytanie pracy może być najwyżej ocena dobra. Przygotowanie pomocy dydaktycznych podnosi ocenę za wykonaną pracę o jeden stopień.

5. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego/ zeszytu ćwiczeń : uczeń ma obowiązek systematycznego prowadzenia i wypełniania zeszytu przedmiotowego/ zeszytu ćwiczeń. Nauczyciel co najmniej jeden raz w semestrze sprawdza sposób prowadzenia zeszytu biorąc pod uwagę staranność, systematyczność i poprawność rzeczową i wystawia ocenę w dzienniku.

Uczeń, który zapomniał zeszytu ma obowiązek zgłoszenia tego faktu nauczycielowi na początku lekcji oraz prowadzenia zapisów w brudnopisie, a następnie przepisania ich do zeszytu przedmiotowego/ zeszytu ćwiczeń. Czterokrotny, zgłoszony na początku lekcji, brak zeszytu skutkuje oceną niedostateczną do dziennika.

Niezgłoszony brak zeszytu skutkuje oceną niedostateczną do dziennika.

6. Umiejętności doskonalone w domu (praca domowa) : będą oceniane ocenami w skali od 1 do 6 lub znakami „+” , „-” , w zależności od stopnia trudności, poprawności rzeczowej, estetyki, umiejętności prezentacji.

7. Udział w konkursach przedmiotowych:

1. Za przygotowanie się do konkursu szkolnego lub międzyszkolnego uczeń otrzymuje ocenę celującą cząstkową.

2. Za zajęcie jednego z trzech najlepszych wyników w konkursie międzyszkolnym lub za udział w konkursie przedmiotowym na szczeblu wojewódzkim uczeń otrzymuje ocenę o jeden stopień wyższą w klasyfikacji półrocznej.
3. Za zdobycie tytułu laureata na szczeblu wojewódzkim lub wyższym - ocena celująca na koniec roku szkolnego.

8. Udział w projektach edukacyjnych.

Uczniowie, którzy wezmą udział w projektach edukacyjnych z zakresu biologii otrzymują ocenę częściową za udział i zaangażowanie w realizację projektu oraz zaprezentowanie go, w półroczu, w którym projekt został zakończony.

Nie ocenia się ucznia do siedmiu dni po dłuższej co najmniej tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole np. po chorobie – uczeń ma obowiązek taki fakt zgłosić nauczycielowi na początku lekcji..

W ciągu półrocza uczeń ma prawo być 1 raz (w klasie V i VIII) lub 2 razy (w klasie VII) nieprzygotowany do lekcji, bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej, pod warunkiem, że zgłosi ten fakt nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji **(z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów i lekcji powtórczeniowych).**

Przy ocenianiu uczniów stosuje się następujące wagi ocen w poszczególnych kategoriach:

Waga oceny	Kategoria oceny
1	Aktywność, zadania domowe, prowadzenie zeszytu ćwiczeń, praca samodzielna z podręcznikiem, praca w grupach
2	Odpowiedź ustna, kartkówka, zadania dla chętnych, prezentacje, referaty, pomoce naukowe itp
3	Sprawdzian, test, zajęcie I-III miejsca w konkursie szkolnym, projekt edukacyjny
4	Zajęcie I-III miejsca, tytułu laureata lub finalisty w konkursie międzyszkolnym, powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim

W klasyfikacji semestralnej i końcoworocznej bierze się pod uwagę średnią ocen częściowych uzyskanych przez ucznia w ciągu półrocza lub roku szkolnego.

Powyżej 5,59 celujący

5,59 – 4,60 bardzo dobry

4,59 – 3,60 dobry

3,59 – 2,60 dostateczny

2,59 – 1,60 dopuszczający

poniżej 1,60 niedostateczny

IV. Ewaluacja PSO.

Pod koniec roku szkolnego nauczyciel wspólnie z uczniami dokona analizy funkcjonowania przedmiotowego systemu oceniania na lekcjach biologii.

Ewentualne zmiany w PSO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.

V. Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

1. opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
2. prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
3. potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
4. formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
5. dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
6. wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
7. potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
8. bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
9. wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
10. w pracach pisemnych osiąga 100% - 96 % punktów możliwych do zdobycia,
11. bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia i hodowle przyrodnicze,
- sprawnie posługuje się mikroskopem i lupą oraz sprzętem laboratoryjnym,
- potrafi samodzielnie wykonać preparaty mikroskopowe i opisać je,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 95% do 86% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- posługuje się mikroskopem i zna sprzęt laboratoryjny,
- wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 85% do 71% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 70% do 51% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 50% do 31% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 30% punktów.

Proponowana skala ocen za prace pisemne z biologii:

% uzyskanych punktów	Ocena
0 – 30	niedostateczny
31 – 50	dopuszczający
51 – 70	dostateczny
71 – 85	dobry
86 – 95	bardzo dobry
96 - 100	celujący

